

11 Ιουνίου 2021

Η Σφαγή στο Διστόμου και η συγχώρεση

/ Θαυμαστές διηγήσεις / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα / Κοινωνιολογικά (κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα)

Οι νεκροί του Δίστομου έφτασαν τους 228, εκ των οποίων οι 117 ήταν γυναίκες

και οι 111 άντρες, ανάμεσά τους 53 παιδιά κάτω των 16 ετών. Η μαρτυρία του απεσταλμένου του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού, Ελβετού George Wehrly, ο οποίος έφτασε στο Δίστομο λίγες μέρες μετά, μιλάει για 600 νεκρούς στην ευρύτερη περιοχή.

Ο επικεφαλής του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού στην Ελλάδα, Σουηδός Στούρε Λιννέρ, ο άνθρωπος που βρέθηκε στο Δίστομο αμέσως μετά τη σφαγή, στο βιβλίο του «Η Οδύσεια μου», γράφει για το γεγονός που τον σοκάρει θετικά στο τέλος του πολέμου:

«...Παντρευτήκαμε στις 14 Ιουνίου. Ο Emil Sandstrom, πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής, διοργάνωσε μία δεξίωση για την περίπτωση. Αργά το βράδυ με πλησίασε και με τράβηξε στην άκρη σε μια γωνιά, μακριά από τα γέλια και φωνές, να μιλήσουμε ιδιαιτέρως. Μου έδειξε ένα τηλεγράφημα που μόλις είχε λάβει: Οι Γερμανοί έσφαζαν επί τρεις μέρες τους κατοίκους του Δίστομου, κοντά στους Δελφούς, και στη συνέχεια έκαψαν το χωριό. Αν υπήρχαν επιζώντες, θα έχουν ανάγκη από άμεση βοήθεια. Το Δίστομο ήταν εντός της περιοχής ευθύνης μου για την προμήθεια τροφίμων και φαρμάκων. Πέρασα το τηλεγράφημα στην Κλειώ [τη σύζυγό μου] να το διαβάσει. Εκείνη έκλεισε τα μάτια και αμέσως αναχώρησε διακριτικά από τη γιορτή.

Περίπου μία ώρα αργότερα ήμασταν στο δρόμο μας μέσα στο σκοτάδι της νύχτας. Χρειάστηκαν αρκετές αγωνιώδεις ώρες για να ταξιδέψουμε ανάμεσα στους λεηλατημένους δρόμους και να περάσουμε αρκετά οδοφράγματα. Ήταν ξημερώματα όταν φτάσαμε τελικά στον κεντρικό δρόμο που οδηγούσε στο Δίστομο.

Όρνια ανέβαιναν αργά και διστακτικά σε χαμηλό ύψος από τις πλευρές του δρόμου, όταν άκουσαν να ερχόμαστε. Κατά μήκος του δρόμου, ανθρώπινα σώματα κρέμονταν από κάθε δέντρο, τρυπημένα με τις ξιφολόγχες - μερικοί ήταν ακόμα ζωντανοί. Αυτοί ήταν οι χωρικοί, που τιμωρήθηκαν με αυτό τον τρόπο επειδή ήταν ύποπτοι για την παροχή βοήθειας στους αντάρτες της περιοχής, οι οποίοι είχαν στήσει ενέδρα σε μια μονάδα SS. Η μυρωδιά ήταν ανυπόφορη.

Στο χωριό τα τελευταία απομεινάρια των σπιτιών ακόμα καίγονταν. Εκατοντάδες νεκρά σώματα ανθρώπων, όλων των ηλικιών, από ηλικιωμένους μέχρι νεογέννητα, ήταν σκορπισμένα γύρω στο χώμα. Αρκετές γυναίκες θανατώθηκαν με ξιφολόγχες, με τις μήτρες τους στο χώμα και τα στήθη τους κομμένα. Άλλοι ήταν στραγγαλισμένοι με τα έντερα τους τυλιγμένα γύρω από το λαιμό τους.

Φαινόταν σαν να κανείς να μην είχε επιζήσει...

Όμως εκεί! Ένας γέρος στο τέλος του χωριού! Είχε ως εκ θαύματος επιζήσει της σφαγής. Ήταν σοκαρισμένος από τον τρόπο γύρω του, με ένα άδειο βλέμμα και μια έκφραση απορίας. Κατεβήκαμε στη μέση της καταστροφής και φωνάξαμε στα ελληνικά: «Ερυθρός Σταυρός! Ερυθρός Σταυρός! Ήρθαμε για να βοηθήσουμε!»

Από κάποια απόσταση μια ακόμη γυναίκα πλησίασε με δισταγμό. Μας είπε ότι μόνο μια χούφτα χωρικοί κατάφεραν να διαφύγουν πριν αρχίσει η επίθεση. Μαζί της αρχίσαμε την αναζήτησή τους.

Είχαμε προχωρήσει αρκετά στο ψάξιμο, όταν η ίδια συνειδητοποίησε ότι είχε πυροβοληθεί στο χέρι. Αμέσως η Κλειώ έπεσε πάνω της και τη χειρούργησε.

Κατά τ' άλλα, ήταν το ταξίδι του μέλιτός μας!

Όχι πολύ καιρό μετά από αυτή την τρομακτική σφαγή, η σύνδεσή μας με το Δίστομο, θα ολοκληρωθεί με αυτόν τον αξιοσημείωτο επίλογο. Όταν οι γερμανικές δυνάμεις κατοχής αναγκάστηκαν να φύγουν από την Ελλάδα, τα πράγματα δεν πήγαν όπως τα περίμεναν. Μια γερμανική μονάδα αιχμαλωτίστηκε από αντάρτες ακριβώς στην ίδια περιοχή, στο Δίστομο. Σκέφτηκα ότι αυτό θα μπορούσε να ληφθεί από τους Έλληνες ως ευκαιρία για μια αιματηρή εκδίκηση, ιδιαίτερα εάν ληφθεί υπόψη ότι για ένα αρκετά μεγάλο διάστημα η περιοχή είχε αποκοπεί από κάθε προμήθειες τροφίμων.

Φορτώσαμε με τα απαραίτητα τρόφιμα μερικά φορτηγά, ειδοποιήσαμε στο Δίστομο για την προγραμματισμένη μας άφιξη, και βρεθήκαμε στον ίδιο δρόμο, για άλλη μια φορά, η Κλειώ κι εγώ.

Όταν φτάσαμε στα περίχωρα του χωριού, μας συνάντησε μια επιτροπή με επικεφαλής τον ηλικιωμένο ιερέα. Ήταν μια μορφή πατριάρχη του παλιού καιρού, με μακριά, κυματιστή, λευκή γενειάδα. Δίπλα του ο καπετάνιος των ανταρτών, πλήρως οπλισμένος. Ο ιερέας μίλησε πρώτος και μας ευχαρίστησε για λογαριασμό καθενός για τις προμήθειες τροφίμων. Στη συνέχεια πρόσθεσε: «Πεθαίνουμε όλοι από την πείνα εδώ, και εμείς και οι Γερμανοί κρατούμενοι. Τώρα, αν είμαστε εμείς πεινασμένοι, είμαστε τουλάχιστον στον τόπο μας. Οι Γερμανοί δεν έχουν χάσει μόνο τον πόλεμο, είναι επίσης μακριά από τη χώρα τους. Δώστε τους σ' αυτούς το φαγητό που έχετε μαζί σας, έχουν πολύ δρόμο μπροστά τους».

Στο άκουσμα αυτής της φράσης, η Κλειώ γύρισε τα μάτια της σε μένα. Υποπτευόμουν τι ήθελε να μου πει με αυτό το βλέμμα, αλλά δεν μπορούσα να δω

καθαρά πια. Στεκόμουν απλά βουρκωμένος ....».

Πηγή: Sture Linner, *Min Odysse*, Stockholm: Norstedt, 1982